

Bolagsstyrningsrapport

INLEDNING

Länsförsäkringar Bank AB (Länsförsäkringar Bank) är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringar AB med dotterbolag och ägare utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen.

Länsförsäkringar Bank är ett publikt aktiebolag med obligationer noterade på Nasdaq OMX Stockholm och Luxembourg Stock Exchange.

Länsförsäkringar Bank följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta redovisas under avsnittet Avvikelser från Koden på sidan 24.

BOLAGSSTYRNING

Länsförsäkringar Bank med dotterbolagen Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ), Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) och Wasa Kredit AB (Wasa Kredit) utgör operativt affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Länsförsäkringar AB har ett företagsstyrningssystem vilket tar sin utgångspunkt i Länsförsäkringar ABs uppdrag från ägarna. Även affärsenhet Bank har ett företagsstyrningssystem som säkerställer en tillfredsställande styrning och ledning av de juridiska personerna inom affärsenheten.

Företagsstyrningssystemet omfattar ett antal komponenter såsom organisationsstruktur, beslutsordning, fördelning av ansvar och uppgifter, riskhanteringssystem och system för intern kontroll. Riskhanteringssystemet ska bland annat säkerställa att de juridiska personerna inom affärsenheten fortlöpande kan identifiera, hantera och rapportera risker. Den interna kontrollen är baserad på ett system med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen består av verksamheten, andra försvarslinjen av kontrollfunktionerna Compliance och Riskcontrol och tredje försvarslinjen av Internrevision. Andra försvarslinjen ska vara oberoende i förhållande till första försvarslinjen och tredje försvarslinjen ska vara oberoende i

förhållande till första och andra försvarslinjen.

Andra komponenter i företagsstyrningssystemet är strukturen för det interna regelverket, principer för utläggning av verksamhet, krav på lämplighet avseende anställda och styrelseledamöter samt kontinuitetsplaner.

Strukturen för styrningen illustreras översiktligt i figuren på sidan 22.

Aktieägare och bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman, som är högsta beslutande organ. Normalt hålls en bolagsstämma per år, årsstämman. Länsförsäkringar AB innehar 100 procent av kapitalet och rösterna.

På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordning. Vid årsstämman delas förslaget om ersättning till styrelseledamöterna upp mellan ordföranden och övriga ledamöter samt för utskottsarbete.

Valberedning

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning. Valberedningens uppgift är att lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar AB och att, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef, lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar Bank och övriga dotterbolag samt att lämna förslag om ersättning till styrelse och revisorer. För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion. Valberedningen ansvarar för att lämplighetsbedömning av ledamöter som föreslås till styrelsen genomförs. Valberedningen ska tillämpa fastställda processer och rutiner för lämplighetsbedömning och se till att lämplighetsbedömning av styrelsens ledamöter genomförs löpande under pågående mandattid.

Valberedning inför årsstämman 2014
Valberedningen består, sedan årsstämman i Länsförsäkringar AB 2013, av Otto

Ramel som ordförande, Länsförsäkringar Skåne, Ulf W Eriksson, Länsförsäkringar Värmland, Per-Åke Holgersson, Länsförsäkring Kronoberg, Conny Sandström, Länsförsäkringar Västerbotten och Örian Söderberg, Länsförsäkringar Jönköping.

Valberedningen har inför årsstämman

- tagit del av styrelsens utvärdering av styrelsearbetet,
- tagit del av styrelseordförandens och styrelseledamöternas syn på verksamheten, styrelsens arbete samt behov av kompetens och erfarenhet samt
- sett över och diskuterat behovet av kompetens och erfarenhet med hänsyn till verksamheten och regelverkets krav.

Valberedningen kommer inför årsstämman 2014 att

- ta ställning till kandidaters oberoende,
- nominera styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer,
- genomföra lämplighetsbedömningar av styrelseledamöter enligt fastställda processer och rutiner samt
- föreslå arvoden till styrelseledamöter och revisorer.

Externa revisorer

Årsstämman utser de externa revisorerna. Nominering sker via valberedningen. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Bank ha en till tre ordinarie revisorer jämte noll till tre suppleanter. Revisorerna utses för en mandattid om längst fyra år. Vid årsstämman 2012 utsågs Stefan Holmström, KPMG AB, till ordinarie revisor och Dan Beitner, KPMG AB, till suppleant, för tiden till och med årsstämman 2015. Stefan Holmström har tidigare varit revisorssuppleant i bolaget. Vid sidan av Länsförsäkringar Bank är hans väsentliga revisionsuppdrag Länsförsäkringar AB och Svenska Handelsbanken. Stefan Holmström har inga uppdrag i andra företag som påverkar hans oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Bank.

Revisorn granskar Länsförsäkringar Banks årsredovisning och bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisorn har inför

styrelsen redogjort för sin granskning och sina iakttagelser en gång under 2013. Revisorn deltar härutöver vid sammanträden inom styrelsens revisionsutskott. Revisorn träffar normalt också representanter för Finansinspektionen under räkenskapsåret. Länsförsäkringar Banks halvårsboks slut och bokslutskommunikéer granskas översiktligt av revisorn.

Styrelse

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank utses av årsstämman och ska enligt bolagsordningen bestå av sex till nio bolagsstämmovalda ordinarie ledamöter med högst sex suppleanter. Ledamot väljs för en mandatperiod om två år. Härutöver ingår i styrelsen ledamöter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen. Länsförsäkringar Bank har ingen tidsgräns för hur många mandatperioder en ledamot får sitta i styrelsen och ingen åldersgräns för styrelseledamöterna.

Styrelsens ordförande utses av årsstämman. Verkställande direktören, vice verkställande direktören och styrelsens sekreterare närvarar vid styrelsens sammanträden utom vid ärenden då jäv kan föreligga eller det i övrigt är olämpligt att de närvarar. I övrigt närvarar föredraganden under sina respektive föredragningar.

Styrelsen består för närvarande av tio ordinarie ledamöter och en suppleant. Åtta av ledamöterna är utsedda av årsstämman. Två ordinarie ledamöter och en suppleant är utsedda av arbetstagarorganisationerna. Styrelsens ledamöter presenteras på sidan 86.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning
Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur kring bolagets verksamhet. Styrelsen utser, utvärderar och entledigar verkställande direktören, fastställer en ändamålsenlig operativ organisation och

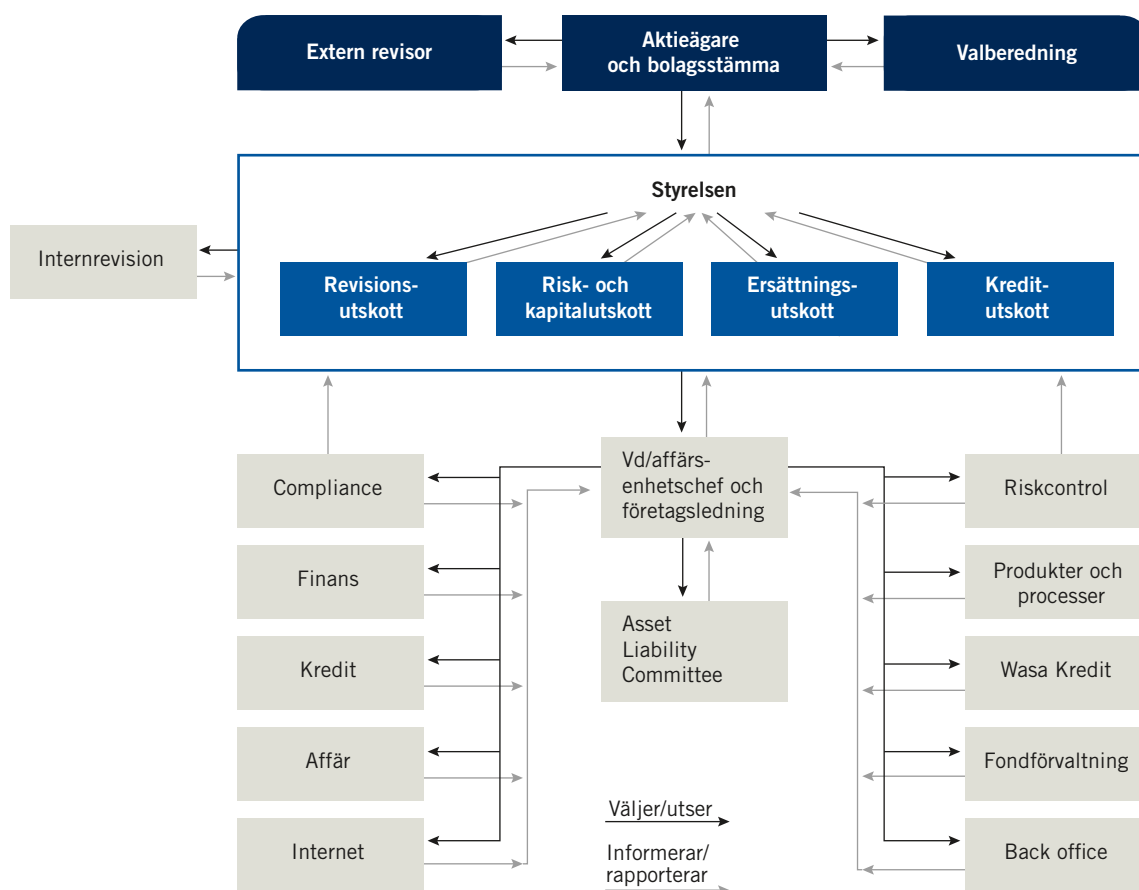
verksamhetens mål och strategier samt ser till att det finns effektiva system för intern kontroll och riskhantering.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat styrelsens, ordförandens och ledamöternas ansvar och uppgifter, arbetsfördelningen inom styrelsen, lägsta antalet styrelsesammanträden, rutiner för verksamhetsrapportering och finansiell rapportering, rutiner i övrigt för styrelsesammanträden vad gäller kallelser och utformning av material samt bestämmelser om jäv.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen fastställt att ekonomisk rapportering ska ske regelbundet vid styrelsesammanträden.

Styrelsen ska vidare regelbundet behandla och utvärdera bolagets och koncernens riskutveckling och riskhantering.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANKS STYRNINGSSTRUKTUR

Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat- och försäljningsutveckling, finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till affärsplan och prognoser. Styrelsen erhåller regelbundet rapporter från Compliance, Riskcontrol och Internrevision. Styrelsen följer löpande upp aktuella ärenden hos myndigheter.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat se till att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelseledamöterna ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören hålla sig informerad om väsentliga händelser och Länsförsäkringar Banks utveckling samt stödja verkställande direktören i arbetet.

Styrelsens arbete

Styrelsen har i sin arbetsordning fastställt årligen återkommande ärenden samt en standard för dagordning och besluts- och informationsmaterial. Styrelsen har i en bolagsinstruktion fastställt bolagets och koncernens operativa organisation och klargjort ansvarsfördelningen mellan bolagets och koncernens olika organ och befattningshavare.

Utöver styrelsens arbetsordning och bolagsinstruktionen fastställer styrelsen minst en gång per år en vd-instruktion och ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott, ett risk- och kapitalutskott och ett kreditutskott. Utskottens uppgifter fastställs av styrelsen i styrelsens arbetsordning eller i särskilda instruktioner. Utöver kreditutskottet har inget av utskotten ett generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera om sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen genomför årligen ett strategiskt seminarium och utvärderar verkställande direktörens arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år. Se även avsnitt Revisionsutskottet nedan.

Tidpunkter för styrelsesammanträden fastställs vid det första ordinarie sammanträdet efter årsstämman för ett och ett halvt

år framåt. Inför varje sammanträde sker kallelse med preliminär dagordning cirka 14 dagar före sammanträdet. Handlingar till sammanträdet distribueras normalt en vecka före sammanträdet. Samtliga handlingar och material som förevisats vid sammanträdet sparas elektroniskt.

Styrelsen har under 2013 ägnat särskild uppmärksamhet åt bland annat de nya kapitaltäckningsregelverken och dess effekter på verksamheten samt bankverksamhetens strategi framåt.

Antalet styrelsesammanträden och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen nedan.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelseordföranden initierar varje år en utvärdering av styrelsens arbete. Utvärderingen skedde under 2013 med utgångspunkt från en elektronisk enkät som besvarades av ledamöterna. Resultatet sammanställdes, redovisades och diskuterades i styrelsen.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska svara för beredning av styrelsens arbete inom följande områden:

- Övervaka och kvalitetssäkra bolagets och koncernens finansiella rapporter.
- Övervaka effektiviteten i bolagets och koncernens interna styrning och kontroll.
- Inriktning, omfattning och samordning avseende internrevisionens arbete.
- Ta del av de externa revisorernas iakttagelser och utvärdera de externa revisorernas insatser, opartiskhet och självständighet.
- Utlagd verksamhet.

Vid det ordinarie styrelsesammanträde som hölls närmast efter årsstämman 2013 utsågs Ingemar Larsson till ordförande samt Sten Dunér och Bengt-Erik Lindgren till ledamöter i revisionsutskottet. Ingrid Jansson utsågs till ny ledamot i revisionsutskottet i december 2013.

Antalet sammanträden inom revisionsutskottet och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen nedan.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning till verkställande direktören och övriga i den verkställande ledningen och ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av bolagets kontrollfunktioner samt bereda beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2013 utsågs Sten Dunér till ordförande och Ingemar Larsson till ledamot i ersättningsutskottet.

Antalet sammanträden inom ersättningsutskottet och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen nedan.

Risk- och kapitalutskottet

Risk- och kapitalutskottet ska stödja styrelsen i risk- och kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring bankkoncernens risktagande och kapitalbehov inför styrelsens beslut i dessa frågor.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2013

Styrelsens sammanträden och närvaro

Tabellen utvisar antalet sammanträden inom respektive organ som hållits från årsstämman 2013 till och med december 2013 liksom de enskilda styrelseledamöternas närvaro.

	Styrelsen	Revisionsutskottet	Ersättningsutskottet	Risk- och kapitalutskottet	Kreditutskottet
Totalt antal sammanträden	9	6	2	4	4
Sten Dunér	9	5	2	4	3
Christian Bille	9			1	4
Ingrid Ericson	7				
Per-Åke Holgersson	8				
Ingrid Jansson	8				
Ingemar Larsson	9	6	2	3	4
Bengt-Erik Lindgren	8	6			1
Susanne Petersson	9				
Max Rooth	9				
Örian Söderberg	9			3	4
Torleif Carlsson, suppl.	5				

utsågs Sten Dunér till ordförande, Ingemar Larsson, Christian Bille och Örian Söderberg till ledamöter i risk- och kapitalutskottet.

Antalet sammanträden inom risk- och kapitalutskottet och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen på sidan 23.

Kreditutskottet

Kreditutskottet ska besluta i kreditärenden som beloppsmässigt ligger inom ramen för utskottets mandat enligt en av styrelsen fastställd instruktion.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2013 utsågs Sten Dunér till ordförande, Ingemar Larsson, Bengt-Erik Lindgren, Christian Bille, Örian Söderberg och Rikard Josefson till ledamöter i kreditutskottet.

Antalet sammanträden inom kreditutskottet och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen på sidan 23.

Verkställande direktör och företagsledning

Rikard Josefson är verkställande direktör i Länsförsäkringar Bank sedan juni 2011. Rikard Josefson är född 1965 och har arbetat inom banksektorn sedan 1986.

Operativt är bankkoncernen organiserad i avdelningar. Härutöver finns de tre kontrollfunktionerna Riskcontrol, Compliance och Internrevision. För att säkerställa att respektive dotterbolags verksamhet är i linje med det övergripande målet för bankkoncernen är verkställande direktören chef för affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen och som huvudregel ordförande i styrelsen för Länsförsäkringar Banks dotterbolag.

Företagsledningen utgörs av verkställande direktören och cheferna för avdelningarna. Ledningen behandlar och beslutar i frågor som berör affärsenheten. Genom ledningen säkerställs även det fackliga inflytandet på koncernnivå.

Verkställande direktören har inrättat en kommitté, Asset Liability Committee (ALCO), för att behandla kapital- och finansfrågor. Ledamöterna i kommittén utses av verkställande direktören. För kommittén gäller en särskild instruktion.

Kontrollfunktioner

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision, med huvudsaklig uppgift att följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera Länsförsäkringar Banks organisation, rutiner samt styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för Internrevision. Internrevision rapporterar till Länsförsäkringar Banks styrelse.

Compliance

Compliance har en stödjande och kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen ska identifiera och informera om bland annat risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad, biträda vid utformning av interna regler, följa upp regelefterlevnaden och säkerställa att verksamheten informeras om nya och ändrade regler. Rapportering av compliance-risker och vidtagna åtgärder ska ske regelbundet till verkställande direktören och styrelsen i Länsförsäkringar Bank med dotterbolag. Inom Compliance finns även funktionen för motverkande av penningtvätt.

Riskcontrol

Riskcontrol är en funktion för kontroll och analys av bankkoncernens samtliga risker. Riskcontrol har en oberoende ställning

gentemot den affärsdrivande verksamheten som funktionen kontrollerar. Rapportering av risker och vidtagna åtgärder ska ske kontinuerligt till verkställande direktören och styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen.

Avvikelse från Kodens

Länsförsäkringar Bank följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktie-marknadsbolag, Kodens. Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är mot denna bakgrund följande:

Valberedning och genomförande av bolagsstämma

Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktie-marknadsbolag och endast har en aktieägare. Se vidare avsnitt Aktieägare och bolagsstämma på sidan 21.

Styrelsens sammansättning

Avvikelse sker från Kodens bestämmelser om oberoende styrelseledamöter och utskottsledamöter. Enligt instruktionen för valberedningen ska styrelsen ha en, med hänsyn till Länsförsäkringar Banks verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt, ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. Bedömningen är att dessa krav kan tillgodoses inom ramen för länsförsäkringsgruppen.

Mandattiden för styrelsens ledamöter
Avvikelse sker från Kodens bestämmelse vad avser mandattid om högst ett år. Mandattiden uppgår som huvudregel till två år. Längre mandattid bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Det är ytterst styrelsen som ansvarar för tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen. Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen (IKFR) är en del av styrningen i koncernen. IKFR definieras som en process utförd av styrelse, ledning och verksamhet. Processen är utformad för att ge en rimlig försäkran om tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporterna uppfyller tillämpliga lagar, förordningar och god redovisningssed. Processen ska säkerställa koncernens förmåga att identifiera, mäta, övervaka och hantera

risker. Den interna kontrollen omfattar alla delar av organisationen inklusive utlagd verksamhet och ska vara en integrerad del av respektive verksamhet inom koncernen.

Ett arbete pågår för att stärka den interna styrningen och kontrollen av finansiell rapportering. Arbetet utgår ifrån det etablerade COSO-ramverket (Internal Control – Integrated framework, by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) och dess fem komponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information/kommunikation och uppföljning. Av bilden nedan framgår hur

koncernen strukturerat arbetar med IKFR.

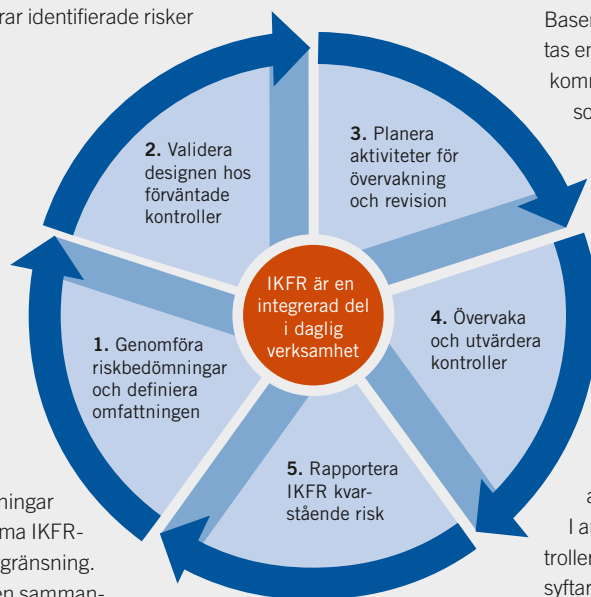
Under 2013 har ett arbete med att implementera IKFR-ramverket bedrivits i projektform. Samtliga moment i ramverket har arbetats fram under året med undantag för intern- och externrevisorernas övervakning. Verksamheten har under året påbörjat rapportering och kvarstående riskrapportering utvärderats av koncernens CFO och revisionsutskott. Från och med 2014 kommer rapporten att lämnas kvartalsvis till revisionsutskottet och intern- och externrevisorerna kommer att granska ramverket och utvalda processer.

2. Validera designen hos förväntade kontroller

Processer och kontroller granskas årligen för att validera att utformningen eliminerar identifierade risker för fel i finansiell rapportering.

1. Genomföra riskbedömningar och definiera omfattningen

Årligen genomförs riskbedömningar i verksamheten för att bestämma IKFR-processens omfattning och avgränsning. Slutsatserna från bedömningen sammanfattas i en årlig scopingrapport där omfattningen och målbilden för det kommande året beskrivs och presenteras för revisionsutskottet.

5. Rapportera IKFR kvarstående risk

Resultatet av övervakningsaktiviteter konsolideras och analyseras i syfte att bedöma kvarstående risker i den finansiella rapporteringen. Rapportering av kvarstående risk sker till koncernens CFO och revisionsutskott.

3. Planera aktiviteter för övervakning och revision

Baserat på riskanalyser och förväntade kontroller tas en plan för övervakningen av kontroller det kommande året fram. Planen ska klargöra vem som ansvarar för övervakningen av respektive kontroll, vilken typ av övervakning som ska ske samt hur resultatet ska rapporteras. Planen omfattar även intern- och externrevisorernas granskning av ramverket och utvalda processer.

4. Övervaka och utvärdera kontroller

Övervakning och granskning av IKFR-kontroller ska utföras löpande och vara en del av arbetet i den dagliga verksamheten. I arbetet ingår att utvärdera och bedöma kontrollerna och deras effektivitet. Övervakningen syftar också till att identifiera svagheter i IKFR-processen så att kompensering kontroller kan införas och förbättringsåtgärder kan vidtas.